

Kokouksessa jätetty valtuustoaloite / "Koulupsyykkarien" virkojen perustaminen perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueelle

Valtuustoaloite 11.2.2019

Tuula Väätäinen ja Marja Berg sekä 45 muuta valtuutettua

Lasten ja nuorten mielenterveysongelmien esiintyvyys on huolestuttavasti kasvanut. Kasvun vuosiin voi liittyä perhepiirissä ja ystävyys-suhteissa hankaluuksia, jotka kuormittavat etenkin teini-ikäisen kynnyksellä ja teini-ikäisessä muutoinkin kuohuvaista lapsen tai nuoren mieltä. Digimaailma ja pelaaminen koukuttavat eivätkä vanhemmat osaa aina rajoittaa lasten pelaamista. Kiusaaminen ja syrjäytymisen kokemus voivat ahdistaa lasta ja nuorta kohtuuttomasti. Nettikiusaaminenkin on yleistynyt. Kaikilla lapsilla ei ole mahdollisuutta tukeutua esimerkiksi vanhempinsa tai muihin aikuisiin koulussa ja tuttavapiirissä ilmenevistä ongelmista eivätkä monet nuoret haluakaan välttämättä puhua vanhemmilleen ongelmistaan.

Erikoissairaanhoidossakin lastenpsykiatrialla ja nuorisopsykiatrialla on ollut lisääntyvästi palvelujen tarvisijoita. Lastenpsykiatrialla lähetteen määrä on kasvanut ja lastenpsykiatrit näkevät työssään yhä huonovointisempia lapsia (HS 9.10.2018 Mieli-pidekirjoitus Parviainen, Salama, Aronen).

Nuorisopsykiatrista hoitoa ei ole tarjota aina riittävästi niillekään, jotka ovat sinne lähetteellä päässeet kuten professori Tommi Tolmunen 14.1.2019 valtuuston iltakoulussa mainitsi (Hyvinvoiva Kuopio 2030). Nuorten mielenterveyden ongelmat heijastunevat myös aikuispuolelle lisääntyvänä palveluntarpeena. Puolet aikuisten psykiatrisista sairauksista on alkanut jo lapsena (HS 9.10.2018).

Useisiin neuropsykologisiin häiriöihin liittyy myös mielenterveyden ongelmia ja sopeutumisvaikeuksia. Kuopiossa lapsiperheet voivat hakea apua perheneuvolasta, lasten ja nuorten mielenterveyden yksiköstä ja kouluterveydenhuollosta. Neuvoloissa keskitytään perinteisesti enemmän somatiikkaan ja palveluihin on aika ajoin vaikea päästä. Matalan kynnyksen palvelua erilaisissa nuorten ongelmissa tarjoaa Sihti, johon nuori voi hakeutua itse tai koulusta nuori voidaan ohjata palveluun. Sihti on valitettavasti viime aikoina ruuhkautunut ja palvelussa on ollut ajoittain sulkuja. Tarvitaan enemmän varhaista tukea sekä aikuisia lasten ja nuorten rinnalle kulkijoiksi. Koulu on luonnollinen ympäristö tavata lapsia ja nuoria. Varhainen tuki lasten ja nuorten ongelmiin on avainasemassa lievempien oireiden muuttumista varsinaisiksi mielenterveysongelmiksi. Varhainen tuki koululaisille tulisi olla helposti saatavuttavaa jokaiselle lapselle ja nuorelle ilman leimautumisen pelkoa. Varhaisella tuella ja ohjauksella voidaan parantaa lasten ja nuorten elämänlaatua. Ennaltaehkäisevät palvelut ovat myös kustannustehokkaita, mikäli pystytään ehkäisemään lasten ja nuorten ongelmien kulminoitumista pitkäaikaisiksi mielenterveydenhäiriöiksi ja siten heidän ajautumistaan raskaampien palveluiden käyttäjiksi.

Varhaisella tuella toteuttaisimme 'Hyvän elämän pääkaupungin' mukaista strategiassa mainittua tavoitetta: 'Kuopio on paras paikka lapsille ja nuorille'. KYSin nuorisopsykiatrin vs osastonylilääkäri, nuorisopsykiatrin ja psykiatrin erikoislääkäri Tarja Koskinen on PSSHP:n kehittämishankkeessa esittänyt, että kouluissa lasten ja nuorten varhaisena tukena toimisi ns 'koulupsyykkari'.

11.02.2019

Psykkarin, kuten esimerkiksi psykiatriaan erikoistuneen sairaanhoitajan, tehtäviin voisi kuulua myös yhteydenpito perheisiin, kotipalvelutarpeen kartoittaminen ja keskusteleminen perheen vanhempien kanssa kasvatuksesta, jaksamisesta, aikuisten mielenterveysongelmista sekä päihteiden käytöstä ja tarvittaessa palveluohjaus ja moniammatillinen yhteistyö muiden lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Kuopion kaupungin PeTe:n-palvelualueelle perustetaan lasten ja nuorten 'koulupsykkarien' virkoja.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

